

TISZÁNTUL

POLITIKAI LAP

IV. évfolyam

Debrecen, 1936. október 18

43. szám

Ne idegenkedjenek tőlünk!

Amikor Szabolcs-vármegye pecsétjét átvevő dr. Borbély Sándor alispán férfias, meleg szavai a vármegye nagyerőmében felcsendültek és azokból magyar fajtánk iránti határtalan melegséget és szeretetet éreztük kisugározni, önkénytelenül megjelent előttünk egy tizenöt év előtti kép.

Ha jól emlékszem 1921 ben járt lenni vármegyénkben boldog emlékü nagyatyádi Szabó István s tartottunk nagygyűlést Nyíregyházán. Nem volt ezen a gyűlésen nadrágos ember csak kétfő, az egyik dr. Borbély Sándor, a másik meg én. Nem akartam hinni a szememnek, amikor megláttam őt. Vajon jól látok-e? kérdeztem magamban, vajjon nem tévedek-e, mikor magunk között láttam a vármegye egyik tisztviselőjét s hogy volt ennek bátorsága eljönni közbénk. Nem tévedtem, tényleg ő volt az. Fiatal, meleg magyar lelkével már akkor meglátta azt, hogy a magyar falu népe csonka, megnyomorított országunk egyik legértékesebb drágaköve, s ha ezt a követ okosan csiszolják, fénylővé, szikrázóvá válik és fénybebe it maga körül mindent. Mert akik nem ismerik, vagy nem akarják megismerni a magyar parasztot, azok csak látják, hogy az rongyos, lesóványodott, szegényszavú s ha száját jogos panaszra meri nyitni, akkor kommunista, de aki hozzá tud férközni lelkükhöz s aki bele tud látni abba, az előtt feltárul mind az a sok szép vonás, amely lelkünkben van s amely a magyar jellemzője. Ezt azonban csak szeretettel és nem erőszakoskodással lehet meglátni s csak azok előtt tárul fel, akikről megérzik, hogy velük együtt érez.

Vezérünk Eckhardt Tibor többször kijelentette már azt, hogy csonka hazánkban Szatmár vármegye áll legközelebb a szívéhez, mert ez a vármegye egy álmokép előtte a mai sivar életben, csak ott látja Kossuth Lajos és minden igaz magyar álmának igaz megvalósulását, ott látja az igazi nemzeti egységet, mert ott földesur és paraszt, hivatalnok és zsellér egybeforrnak a nemzeti gondolatba, — ott már nem szegény megszorítani a kerges tenveret s átka rolni a rongyos gunyát.

Tizenöt évvel ezelőtt eljött közbénk a vármegye megválasztott alispán ura a kispagyűlésre s ott fiatalos hévvel, izzó hazasze-

rettel beszélt a szebb magyar jövőről.

Ez a visszaemlékezés legyen biztatás, bátorítás, — azoknak, akik idegenkednek tőlünk, — hogy nem lebecsülni és nem becstelenné a velünk való kézfogás,

mert ha igaz férfi szorít kezét igaz kérges magyar kezekkel, az szégyenére nem válik, még alispán is lehet belőle.

Mi szeretettel köszöntjük alispánunkat, amikor átveszi tisztességét s nem kérünk tőle

többet, csak azt, hogy a tizenöt év előtti érzése legyen megírva, tünk s ha ez melegszeretettünkragaszkodásunk s a magyarok Istenének áldása fogja nehez, küzdelmes útján kísérsni

Dr. Biró József

VISSZA A RÉGI RENDHEZ!...

Irta: kúrti CSABA ISTVÁN

Gömbös Gyula halálával a magyar politikai életnek egy emóciókban gazdag, de eredményekben annál szegényebb korszaka zárul le egyszer és mindenkorra. A 4 éves uralomnak emlékeként nem maradt más, mint egy gigantikus méretek tervezett hatalom félbemaradt piedesztálja, amely most eltakarításra váró romhalmazzá tünik elénk, a magyar alkotmányos élet egészséges fejlődésének útjában. E torlaszokat sürgősen el kell takarítani, nehogy a megduzzasztott népi erők zabolátlan áradata seperjen rajta keresztül értékeket is temetve maga alá.

Az új miniszterelnök sajtónyilatkozata azonban megnyugtató és reménykeltő atekintetben, hogy e nemzetmentő munka az arra hivatott alkotmányos tenyezők szolid műhelyéből, tehát magától a kormányzattól fog kiindulni. Mert mi mást jelentene Darányi Kálmán ama nyilatkozata, hogy mint Gömbös Gyula régi politikai munkatársa természetesen legkövetni fogja az általa kitűzött célokat, de sajátos egyéni módszerei szerint — minthogy szakítani akar elődjének azzal a módszerével, amellyel hatalmi klikkjének akarát erőszakolta rá mindenben az ország függőségi viszonyba kényszerített s e réven terror alatt tartott egész a kokosságára. — Darányi Kálmán egyénisége nem árul el effele cezaromanias hajlamokat, neki van nak családi hagyományai s egyéni multja is arra enged következtetni, hogy inkább fogja évezredes ösvényén továbbhaladva keresni nemzete boldogulását, mint romantikus vágyaktól hajtva kalandos vállalkozásokba bocsátkozni olyan mesebeli célok érdekében, amelyeket elérni a nagyok közül is csak a legnagyobbaknak sikerül. Biztató jelek e tekintetben Kozma Miklós kinevezésének körülményei, aki a párt alkotmányos érzelmi csoportjának fejeként tekinthető. Ennek megfelelően a kormány egész összetétele tényleg arra mutat, hogy itt már csak célok maradnak meg az elmúlt rendszerből, de minden más, ami annyira idegen, annyira

ellenszenvenvel volt benne a magyar nép egyeteme előtt, maradéktalanul adatik át az enyészetnek. Ami magukat azokat a célokat illeti, amelyek a Gömbös-rezsim nyíltan hirdetett, azokkal nem is lett volna semmi baj — hiszen azok megvalósításához a mi vezérünk is felajánlotta pártjának egész erejét — a hiba a be nem vallott célokban s ezek megvalósításánál igénybe vett módszerekben rejlett. Az igazi baj ott volt, hogy a nyíltan hirdetett célok eszközökké aljasultak a rejtett, a be nem vallott célok érdekében. Üres szólalomokká váltak és spanyolfalként leplezték az abszolút hatalmi kiépítésének lázas munkáját.

Ennek a félbemaradt műnek a rombolása és eltakarítása lesz legelsőrendű feladata Darányi Kálmánnak, ha a nemzet érdekében hasznos munkát akar végezni s ha

ehhez meg lesz a kellő ereje is. — Mert ehhez erő is kell ám! Kérdés ugyanis, hogy a „téglahordók” fogják-e vállalni a nemzetről rájuk kiosztott új szerepet: lehordani mindazt, amit oly sok kinnal, fáradsággal kiépítettek? — Esetleg tényleg „dacosoknak” fognak bizonyulni. És az új kormány alighanem erre az eshetőségre számítva, tartalékolta két tárcáját, lehetőséget biztosítandó magának segédcsoportok bevonására. — Alig hinnők azonban, hogy az ellenzék vállalna részt e nem éppen kellemes feladat elvégzéséből, úgy gondolkozván, hogy „ki mit főzött, egye meg”. A rendszernek önmagát kell felszámoltatni. Adja ki csak önmaga bátran, férfisan és becsületesen azt a vezényszót, amit a régi közös hadsereg nyelvén olyasféleképpen lehetne megfogalmazni: „Herstellt az egész!”

A Független Kisgazdapárt résztvesz a választójogi pártközi értekezleten

A Független Kisgazdapárt október 14 én tartotta rendes heti értekezletét, amelyen Eckhardt Tibor elnöke mellett a párt, ugyyszólva valamennyi képviselője, továbbá Tildy Zoltán ügyvezető alenök, — Szentiványi Lajos pártigazgató, Szakács Andor, Nagy Ferenc főtitkár, Vásáry József felsőházi tag, Dénesfai Dinich Ödön is résztvettek.

Az értekezletről a napisajtó számára a következő közleményt adta ki a párt:

„A Független Kisgazdapárt képviselői értekezletén Eckhardt Tibor részletesen beszámolt Darányi Kálmán miniszterelnökkel folytatott megbeszéléseiről, amelyeket a Független Kisgazdapárt egyhangulag tudomásul vett. A pártértekezlet felhatalmazta Eckhardt Ti-

bort, hogy a választójogi pártközi értekezleten fejtsse ki a párt álláspontját a választójogi és egyéb politikai kérdések ügyében.”

Eckhardt Tibor az értekezlet után rövid nyilatkozatot tett:

— Beszámoltam a miniszterelnök úrral folytatott megbeszéléseimről. Ezen tulmenően semmiféle véleménynyilvánításra nem kerül sor. Megvárom Darányi Kálmán bemutató beszédét. Ha megismerem programját, ki fogom fejteni a magam nézetét róla. — Semmiféle nyilatkozattal nem akarok a bemutató beszéd elé vágni.

Egyes fővárosi lapokban pártértekezletünkről — különböző beállításban — részletes tudósítások is jelentek meg. Ezekkel kapcsolatban meg kell jegyeznünk, hogy a

fenti két nyilatkozaton túl a párt-
nak a jelen politikai helyzetben
nincs közölnivalója a nyilvánosság
számára. Elvi szempontból és po-
litikánk irányát tekintve, a Függet-
len Kisgazdapárt semmi változta-
tásra és semmi alkura nem haj-
landó, — de az új helyzet illet a
párttól nem is kíván. Bármi fontos,
vagy döntő esemény következne
a politikai életben, pártvezérünk
alkotmányos érzése és felelősség-
tudata meg fogja találni a módját
annak, hogy ezekben a kérdések-
ben a párt fórumai megnyilatkoz-
hassanak. Pártunk szervezetei és
tagjai éppen ezért hagyjanak fi-
gyelmen kívül minden beállítást s
találgatást, amely egyes sajtóorga-
numokban esetleg napvilágot lát.
Teljesen hitelesnek csak a mi la-
puk közleményeit fogadják el
pártunk hívei.

Az értekezlet foglalkozott a gyű-
léstőlalóm és az egyes megyékben
még mindig tapasztalható közigaz-
gatási tulkapások kérdésével és e
tekintetben a pártvezértől a jövőre
nézve teljesen megnyugtató felvilá-
gosításokat kapott.

Egyebekben a pártértekezlet —
az országos párt érzéseit is kife-
jezve — feontartás nélküli teljes
bizalmat fejezte ki a pártvezér po-
litikai irányítása iránt.

Eckhardt Tibor vasárnap a Bácskában politikai beszédet mond

Vasárnap, e hónap 18 án beszá-
moló beszédet mond kerületének
két helyén Moizes János ország-
gyűlési képviselő. Megjelenik
Eckhardt Tibor pártvezérünk is,
aki a gyűléseken politikai nyilat-
kozatokot tesz. Czirják Antal, Hor-
váth Zoltán és Láng Lénárd kép-
képviselők kísérik el a pártvezérün-
ket. Az egyik gyűlés Nagybaracs-
kán lesz délelőtt 10 órakor, a má-
sodik Garán, délután félhárom-
kor. Pártvezérünket a kerületben
óriási érdeklődés várja.

További beszámolók ugyancsak
október 18-án vasárnap:

Cseh Szombathy László képv-
selőnk az igmándi kerületben, bá-
ró Berg Miklós és Andaházy-Kas-
nya Béla. Gaal Olivér a boglári
kerületben. Vásáry József felső-
házi tag Klein Antal pedig a tol-
nai kerületben Riesz Ádám társa-
ságában mond beszámolót.

A „Takarékossági Nap” jubileuma

A Pénztézeti Központ és a
TÉBE már megtették az előkészü-
leteket a fővárosban a Takarékos-
sági Nap rendezésére. Mint min-
dig, úgy most is október hó 31-én
tartják meg a Takarékosági Nap-
ot, amely alkalommal díszközgyű-
lést is hívnak össze a Postataka-
rékpénztár épületébe.

A Takarékosági Nap most ju-
biláris tizedik évfordulóját s a mai
időkben különösen nagy jelentősége
lehet úgy, hogy a vidéknek is cél-
szerű lehetne erre most nagyobb
súlyt helyezni.

— Terjessze lapunkat! —

Szabolcsi Központi Tejszövetkezet

A magyar kisgazdák száz-
ezreinek jövője függ a baromfi-
export megfelelő kialakulásától

— A kisember konjunkturája —

Az egyik előkelő fővárosi napi
lap közgazdasági rovatában igen
érdekes cikk jelent meg dr Erdő-
hegyi Lajos nyug. szabolcsi főispán
felsőházi tag tollából. — A cikk a
kisember konjunkturájáról szól és
értékes statisztikai adatokat tartal-
maz baromfi, főzelék, zöldség, gyü-
mölcs és tojáskivitelünkről.

1931. évben 5082 vagon gyü-
mölcsöt, zöldséget és főzeléket vit-
tünk ki de ez a szám az 1932 év-
ben 2.183 vagonra csökkent.

Az idei 1936. éves kivitel rekord-
eredményt mutat és annak meny-
nyisége már eddig 5.350 vagon, —
vagyis máris háromszorosa a tava-
lynak. (Ebből 1.380 vagon sárga-
barack.)

A cikk megállapítja, hogy dacára
az 1936. évi nagyszerű ered-
ménynek, itt megállanunk nem sza-
bad, mert a magyar gyümölcs-
port fejlődési lehetőségei belátha-
talanok. Európa gyümölcsimportja
ugyanis 44 millió mázsa. — Ebben
Magyarország mindössze 550.000
mázsával, tehát alig 15 százalékkal
szerepel. — A fejlődés lehetőségei
tehát adva vannak, viszont a ma-
gyar termelőknek elengedhetetlenül
át kell térniük a minőségi terme-
lésre és akkor Magyarország lesz
Európa gyümölcsöskerije.

Baromfiexportunk csökkent, mert
a szárazság okozta takarmányhiány
miatt a gazdák sok esetben a tör-
zset is eladták. — 1934. évben ba-
romfiexportunk 2.379 vagon volt,
253 millió értékben, 1935. évben
ez a mennyiség 2.256 vagon és 24
millió értékre csökkent — az 1936.
év statisztikai adatai további csök-
kenést mutatnak.

Az elmúlt időszakban a pulyka-

kivitel 400.470 font nemes devizát
szolgáltattott be a Magyar Nemzeti
Banknak az ország nyersanyagel-
látásának fedezésére.

**A magyar kisgazdák száz-
ezreinek jövője függ a ba-
romfiexport megfelelő ki-
alakulásától.**

Baromfiexportunk mellett jelen-
tős jövedelmi forrása a magyar
kisgazdának a tojás.

1933. évi tojáskivitelünk 1,151
vagon volt.

1934. évi tojáskivitelünk 950 va-
gon volt.

1935. évben tojáskivitelünk 325
vagonra csökkent és ez évben to-
vábbi csökkenés mutatkozott. Ed-
dig, 9 hónap alatt 563 vagon vit-
tünk ki.

Azzal fejezi be tanulságos cik-
két Erdőhegyi Lajos dr, hogy ha
Magyarország egész mezőgazdasági
kivitelét szemléljük, akkor úgy lát-
juk, hogy a mezőgazdasági cikkek-
ből az 1935. évben legnagyobb ki-
vitelünk buzából volt: 52.700 000
pengő értékben, de rögtön utána
következik a baromfi 24.000.000
pengő értékben.

De ha a baromfi, gyümölcs, fő-
zelék, zöldség, tojás, vad expor-
tot, valamint a baromfi mellékter-
mékét, a tollat vesszük, úgy annak
összértéke 54.800.000 pengő, tehát
legelső helyen áll kivitelünkben.

— Eladó egy duplanégyes
Fawler gözeke, olcsón. Cim Wie-
ner vastelep Miskolc Zsolcai kapu
7. szám.

Vaja Sajtja Vezet

Sesztina-Nagybákay
Jenő az Országos Köz-
oktatásügyi Tanács tagja

Szép kitüntetés érte nagybákai
Sesztina-Nagybákay Jenő m. kir.
kormányfőtanácsost, a kamara il-
lusztris elnökét. Kinevezték ugyan-
is az Országos Közoktatásügyi Ta-
nács tagjává. A kinevezést dr. Hó-
mann Bálint közoktatásügyi minisz-
ter rendkívül meleghangú levélben
közölte nagybákai Sesztina-Nagy-
bákay Jenővel.

Mi főriént Egyeken az inségmunkák fizetése körül?

**Amikor a NEP
elnök fát vágat...**

Néhány egyeki munkás folyó évi
április havában kézzelfogható bizo-
nyítékok megjelölésével feljelentést
tett a debreceni kir. ügyészségen,
amelyben azt panaszolja, hogy az
inségmunka kifizetésénél súlyos
visszaélések történtek.

Nevezetesen: kifizetéseket esz-
közöltek oly egyének részére, akik
nem is voltak inségmunkások, de
voltak olyanok is, akik a község-
ben sem laktak ebben az időben,
neveik azonban mégis szerepel a
nyugtákon. A legjellemzőbb azon-
ban az, ami szintén megtalálható
a feljelentésben, hogy Nagy János
főbíró az egyeki NEP elnök inség-
munkással vádatot a saját részére
fát, inségmunkással takarította a
nádházát és az itt eltöltött munka-
időt a fizetésnél beszámítottak az
illetőnek, annak ellenértékét ki is
fizették.

Kíváncsian várják ezek után az
egyeki munkások a fejleményeket,
mivel több j-ben merült fel panasz
a munkák kiosztása miatt is, mert
abból többen, akik rászorultak vol-
na, nem részesültek.

Lényegesen emelkedtek a termény- árak a szerdai piacon

A szerdai piacon nagy meglepe-
tés érte a vásárló közönséget,
mert az árak a múlt hetéhez ké-
pest lényegesen emelkedtek. Kü-
lönösen emelkedett a csöves ten-
geri ára, métermázsánként 80—100
fillérrel, ami a hizláló kisembere-
ket érinti súlyosan. A kialakult
árak a következők:

Buza 15.50—15.70, rozs 12.00—
12.20, csöves tengeri 5.80—6.00,
szemes idei szárított tengeri 12.00
—12.50, árpa 12.20—12.40, zab
13.00—13.50, napraforgó 13.20—
13.40, fehérbab 16.50—17.00, fűj-
bab gömbölyű 19.00—23.00, fűj-
bab hosszú 21.00—22.00, csillag-
fürt 8.00—8.50, tavalyi tengeri
14.00—14.50, köles 14.00—14.50.

Szemle az építkezéseknél

A most két helyen is folyó
kincstári építkezéseknél illetékes
tényezők most tartották meg a szo-
kásos szemlét.

Legjobb vacsora

**Böde
féle**

finom hideg felvágott
száraz kolbász
paprikás szalonna
sonka (prágai módon)
szalámi
virslis
páros debreceni
Laci pecsenye

ÁLLANDÓAN FRISS IZES ÉS OLCSÓ!

Főüzlet: Debrecen, Csapó u. 8. szám. Fióküllet: Kossuth u. 57

Érdekes interpelláció Debrecen polgármesteréhez

Értesülésünk szerint dr. Hegyemegi Kiss Pál a város polgármesteréhez egy igen érdekesnek mutatkozó interpellációt jegyzett be; felvilágosítást kér ugyanis a város polgármesterétől annak a bizottságnak a működéséről, melyet a fűvészkertutcai városi bérház építéskor történt állítólagos kétszeri kifizetések megvizsgálására küldött ki a törvényhatósági bizottság és felvilágosítást kér dr. Hegyemegi aziránt, megfelel-e a valóságnak, hogy ez a bizottság a volt polgármesterre vonatkozólag súlyosan terhelő jelentést tett volna s ha megfelel ez, akkor a bizottság milyen alapon tette.

A városnak közönsége nagy érdeklődéssel várja a polgármester választát.

A váltásbuza októberi ára

A pénzügyminiszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértésben a váltásbuza október havi árát métermázsánként 16 pengőben állapította meg, tehát a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltására október hóban teljesített befizetések elszámolásánál minden 16 pengőért egy métermázsá s minden 16 fillér fejében egy kilogramm búzát irnak a befizető javára.

Nem a filoxéra a szőlő legnagyobb ellensége

Nagy a sora annak, míg a szőlő-rügyből bor lesz, Fagy, jégeső, szárazság, nedves rothadás, napfény hiánya, peronoszpóra és egyéb baj tizedeli meg a szőlőt, a legnagyobb ellenségnek azonban a filoxérát tartják. Pedig a szőlőtét sikerül leküzdeni.

S mégis, ritka az olyan szőlő-birtokos, aki megfelelő jövedelemmel rendelkezik. A szőlő állandó művelése, gondozása, a sok talajmunka és permetezés eszi a pénzt, s mire szüretre kerül a sor, a néhány hektóliternyi bor nem kárpótolja a birtokost a sok kiadásért, kevés a jövedelem, ha rá nem fizet a gazda.

Miért? Mert megadják ugyan azt a néhány kapálást; a permetezését is immel-ámmal, de már a trágyázásról nem gondoskodnak. Ha van kis istállótrágya, azt beássák, de már ritkán vesznek, s ha nincs, koplal a szőlő. Pedig a szőlő más növényvel szemben nagymennyiségű tápanyagot igényel. Ezt meg kell adni. Minthogy azonban szerves trágyája a magyar szőlőgazdának mindig kevés van, a szőlő nagy táplálékvágyát csak műtrágyával tudja kielégíteni. Istállótrágyával és műtrágyával trágyázva, a szőlőtermelés minálunk is jövedelmező. Az a gazda, aki szőlőjét éhezeti, nagyobb ellensége annak, mint a filoxéra.

Izléses

nyomatvány a
Deutschnyomdában
készül
Plac ucca 77. szám

A hétfőn megtartandó városi közgyűlésen az egyik NEP-tag indítványozni fogja, hogy az ohati birtokot a város vegye házikezelésbe

Kitörni készülő botrány az ohati bérletek körül, avagy leszerelt palotaforradalom a debreceni NEP-ben

A „Tiszántul” legelsőnek számolt be arról a hatalmas botrányról, amely az ohati birtok bérbeadása, illetve bérbevétele körül keletkezett. A kicsi veréb is bő dalokat csiripel ma már Debrecenben, hogy az ohati bérletek körül hogyan hisusultak meg a mesterkedések. — A legutóbbi cikkünkben ismertettük a bérlőtoborzás kulisszatitkait és

azokat a tárgyalásokat, melyek a közelmúlt napokban a Debreceni Első Takarékszövetkezet igazgatóságában folytak le az egyik bérlő kölcsöne körül és a Városházán, ahol annak lehetősége felől tárgyaltak, hogy miképpen lehetne kikerülni azt a szédületes károsouást, ami az ohati birtok bérbeadása folytán most már elkerülhetetlen.

A bérlet ominózus ügye tárgyaltatott a NEP debreceni szalonjában is és ennek során valóságos palotaforradalom készült kitörni s nagyon sok panasz hangzott el a

hétfőn megtartandó közgyűlés elé kerülő költségvetési anyag ellen is. A NEP ben az úgynevezett „ki egyensúlyozott lelkületű” vezéregyéniségek, akik szeretnék látni azt a kormányt, melyet ne támogatnának, most is megtették a békítési akciókat és pedig sikerrel.

Hosszas veszekedések után végre is megállapodtak abban, hogy a közgyűlésen a költségvetést nem veszik éles bírálat alá, hanem a felszólalók azt megszavaztatják.

A hétfői közgyűlés ennek ellenére is mozgalmasnak és viharosnak ígérkezik. A városi ellenzék ugyanis felvonul és éles bírálat alá készül venni ezt az abszurditásokkal teli költségvetést. Sok szó esik majd az ohati bérletekről is és felszínre dobják azt a való tény, — hogy a NEP-rendszer hogyan mesterkedett ennél a bérletnél.

A bajt már átlátták a gaz-

dafőcsoportban is és azok, akik a bérbeadásnál leszávagták a polgármestert, nagyon félnek az anyagi felelősségtől, mert az már lecáfolyhatatlan tény, — hogy az ohati birtok az idén mitsem fog teremni és így a horrens kár elkerülhetetlen.

Éppen ezért az egyik gazda bizottsági tag felfogja vetni a kérdést, hogy miként lehetne az ohati bérletet, a most már bérbeadatlan birtokot házikezelésbe venni.

A hírekkel kapcsolatban, a kitartott sajtóban, csütörtökön ártatlan fuvolázások közepette akarta a NEP újra beadni Debrecen közönségének a bérleti dolgok körül történeteket. A cikk azonban inkább mosolyt fakasztó, mint meggyőző és így szinte hatástalanul csattant el, mint Szent Istvánkor a gellérthegyi rakéták...

Mindenesetre a hétfői közgyűlésen bebizonyosodik, hogy az a társaság, mely ráült a városra, teljesen tehetetlen.

Uri közönség bevásárlási helye

Kőrösi és Nagy Debrecen, Ferenc József ut 38

Kül- és belföldi női- és férfi szövetek, divatselymek nagy választékban, előnyös árban

Egy nyiregyházi sebészorvos nyilatkozik az utóbbi időben elharapózott foghuzás utáni halálesetekről

Az utóbbi időben a nyiregyházi sajtóorganumokban több hangzatos című cikk jelent meg különböző halálesetekről, — amelyek állítólag foghuzás következtében történtek. Eltekintve attól a durva műhibától, hogy ha nem szakember húz fogat, aki nem tudhatja, hogy ténykedése esetleg nagy bajt is okozhat, a legtöbb esetben csak annyiban van összefüggésben a bekövetkezett szerencsétlenség a foghuzással, hogy a baj időrendben a foghuzás után történt.

Ebben az ügyben kérdést intéztünk az egyik nyiregyházi sebészorvoshoz, aki a következőket mondotta:

— Egy nagyon könnyen érthető

hasonlattal kezdem. Valaki reggel megvágta az ujját. Estére hidegrázás kíséretében fellépnek a vérmérgezés összes tünetei. Másnap a fertőzés helyét felnyitom, de a vérmérgezés nem szűnik meg, a beteg harmadnapra meghal. Mégsem jut eszébe senkinek, hogy felelősségre vonjon, vagy orvosi beavatkozást hozza a szerencsétlenséggel. Mindenki tudja, hogy a felvágással segíteni akart az orvostudomány, de a beteg szervezete nem volt elég erős a gyilkos kór legyőzésére.

— Ugyanez áll a fogakra is. A beteg elhanyagolja baját, nem kezelte magát, amikor az még eredménnyel járt volna. — A kórokozók a beteg fogon át megtá-

madják a csonthátyát, csontvelőt csontot és végül vérmérgezés okoznak. Tehát, amikor az orvos kihuzta a fogat, tulajdonképpen életmentő beavatkozást végzett — éppen úgy, mint a fertőzött uj esetében a feltárással — és ha a beteg szervezet nem tud megbirkózni a vérmérgezéssel, arról az orvos nem tehet. Más az eset, ha a foghuzást nem szakember végzi. A foghuzásnak meg vannak a szigorú feltételei, mikor és milyen módon kell végezni, a modern tudomány minden előkészületével. — Orvos soha ez ellen nem véthet, mert az óvatosság, tisztaság, előrelátás, a helyzet mérlegelése dönti el mindig, hogy mit kell tennie.

— BUDAPESTRE UTAZÓK FIGYELMÉBE ajánljuk a „Hungária” Gőz-, Kádfürdő és Vízgyógyintézetet — VII., Dohány ucca 44. — mint a főváros legolcsóbb s a pályaudvarokhoz legközelebb fekvő fürdőjét.

SZABOLCSI HÍREK

■■■■■ EGY MONDATBAN ■■■■■

— A demecseri hősi halottak emlékművének vasárnapi felavatásán Kállay Miklós dr. ny. földmívelésügyi miniszter mordott avatóbeszédet.

— Szép ünnep keretében avatták fel a Leánykálvineum polgári leányiskolájának új épületét.

— A Nyiregyházi Általános Jótékony Nőegylet Mécs-estje hétfőn zajlott le nagy társadalmi sikerrel. Orosz Julia dalénekesnő és Mécs László az ismert papköltő voltak az est szereplői, akiket Szohor Pálné elnöknő üdvözölt megnyitó beszédében.

— A nyiregyházi Szociális Műszótársulat „Szent Erzsébet” leányklubja tisztújító közgyűlést tartott. T. b. elnök: Holló Lenke. Vezető: Szinegh Erzsébet. Ifjúsági elnök: Salzmann Ilona. Titkár: Tárcsy Margit. Jegyző: Kovács Erzsébet. Háznagyok: Maresch Valéria és Richnavszky Ella. Könyvtáros: Járossy Nóra. Pénztáros: Rokosinyi Klári. Osztályvezetők: Szociális szakosztály Tormássy Lenke, kulturális Fehér Ilonka, hitbuzgalmi Leskó Anna, vigalmi Balla Gizella, sajtóbizottság Hrancsák Lili.

— A Szabolcsvármegyei Agrár Egylet november 5-én rendezte idej emlékversenyét a nagykállói tartlón.

— Szabolcsvármegye lakosságának száma az elmúlt szeptember hónapban 720 lélekkel gyarapodott.

— Ruhmann Andor ny. iskolaigazgató 82 éves korában elhunyt Nyiregyházán.

— Szabolcsvármegye és Nyiregyháza város tisztikara szerdán délelőtt tisztelgett Borbély Sándor alispán előtt.

— A Felsőszabolcsi Gazdakör október 23–26. napjain nagyszabású kiállítást és löversenyt rendez Kisvárdán.

Megkezdte működését a Magánoktató Főiskolai Hallgatók Irodája

Magánoktató szervezet alakult az elmúlt nyáron Debrecenben, amely szaktárgyaikban kiváló egyetemi hallgatók tömörüléseként arra törekszik, hogy a kölcsönös méltányosság alapján megállapított díjazás mellett lelkiismeretes és szakemberi oktatóerőkkel lássa el a debreceni szülőket. A szervezet a szülők kényelmére és a velük való állandó érintkezés megkönnyítésére irodát állított fel a város szívében. Melegen ajánlhatók az általa közvetített oktatóerők azoknak a szülőknek, akik zökkenésmentes előmenetelt és meglepetéseket kizáró eredményt akarnak biztosítani gyermekeik részére. — Az oktatóiroda által közvetített főiskolai hallgatók kivétel nélkül gyakorlott, lelkiismeretes és erélyeskezű fiatalemberek, kik szaktárgyaikban pedagógailag kifogástalan munkát nyújtanak. Megbeszélések: Arany Bika bérház III. lépcsőház I. em. 8. sz. Délután 2–3 óráig.

Dr Borbély Sándor az új alispán szerdán elfoglalta hivatalát

Szabolcsvármegye törvényhatósági bizottsága október 13-án tartott közgyűlésén választotta meg a nyugalomba vonult Virányi Sándor helyére az új alispánt: dr. Borbély Sándort, aki 250 szavazatot kapott, míg ellenfele dr. M. Kecz László 172-öt.

A közgyűlésen Thuránszky Pál főispán elnökölt, aki kegyeletes szavakkal parentálta el Gömbös Gyula miniszterelnököt és a törvényhatósági bizottság időközben elhunyt tagjait: dr. Baltazár Dezső debreceni ref. püspököt, Kun Szabó Gyula felsőszabolcsi esperest, Gonda Béla nyírtéti főjegyzőt, Bánházy György nyírlugosi birtokost Lányi Dezső nyiregyházi gyógy-szerészt és dr. Kulcsár Barna

nyírbátori járásorvost.

A választás eredményének kihirdetése után a főispán átadta a vármegye pecsétjét az új alispánnak, aki költői szárnyalású beszédben köszönte meg a bizalmat és részletes programot adott jövőendő hivatali működéséről. Ezután a főispán hivatalos elfoglaltsága miatt átadta az elnöki széket Dr. Borbély Sándornak, akinek elnöklete alatt tárgyalta le a közgyűlés a tárgysorozat hátralevő pontjait.

Az új alispán szerdán reggel már el is foglalta hivatalát. Az alispáni lakásba csak május 1-én költözik be, addig Virányi Sándor ny. alispán marad a lakásban.

Magyar szénre és fára kitűnő a

„KALOR” kályha

Kapható:

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedésében Debrecen

Harminc pengő követelés miatt elakarják árverezni a nyírkércsi ref. egyház ingatlanait

Hol van az a híres „védetség”? — Bűngészés vasárnapról-vasárnapig a „tartalmas” árverési rovatban

Bizonyára kevesen olvassák a helyi sajtóban naponként megjelenő árverési hirdetményeket, pedig ezekben egy-egy tragédia fejeződik be: egy-egy összeroppant egzisztencia szomorú sorsáról regélnék ezek a szürke sorok. S ha veszünk magunknak annyi fáradságot, hogy figyelmesen végigolvassuk ezeket a hirdetéseket, megdöbbentő felfedezésre jutunk: nem sokezer, vagy több száz pengős tartozásokról van itt szó, hanem nyomorult néhány pengő miatt ütök meg a dobot a szegény adós feje fölött, aki azonban a mai lehetetlen gazda-

sági viszonyok között még ezt a néhány pengőt sem tudja megfizetni.

S ami a legszomorubb, nemcsak kerülhetetlenül ismert hitelezőket látunk az árvereltetők között, hanem közületeket, városokat, amelyeknek mint erkölcsi testületeknek kellene példát adniok a könyörületből, az irgalmasságból és haladékos adnia bajba jutott adósoknak, nem pedig kihuznia lába alól azt a kis földet, elvenni házacskáját néhány pengő tartozás fejében.

Vasárnapról — vasárnapig, október 4-től október 11-ig a követke-

ző árverési hirdetményeket sikerült kijegyeznünk.

A Gávai Takarékpénztár árverést tüzetett Mitercsák József ellen 163 pengő tőke a kamatok és 51 P 40 f. költség behajtása végett. — Az elárverezendő ingatlanok kikiáltási ára 3185 P 60 fill.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántuli Ref. Egyházkerület Könyvnyomda Vállalata bej. cég árverést tüzetett a nyírkércsi ref. egyház ellen 30 P 27 fillér tőke, a kamatok és 5 P. 20 fillér költség miatt. Az elárverezendő ingatlanok kikiáltási ára 6653 P. 50 fillér.

Dr Szabó László árverést tüzetett ki Molnár Mihály és Molnár János ellen 225 P. 13 f. tőke, a kamatok és 78 P. 10 f. költség miatt. Az elárverezendő ingatlanok kikiáltási ára 1602 P. 54 f.

Nyiregyháza megyei város árverést tüzetett ki Garai Andrásné sz. Dorcsák Mária ellen 130 P. 96 f. tőke, a kamatok 48 P. költség dr Hubay Balázs 70 P. tőkekövetelésének behajtására. Az ingatlanok kikiáltási ára 6316 P. 65 f.

A Nyírbátori Takarékpénztár r. t. árverést tüzetett ifj. Lecza János és társai ellen 600 pengős követelés miatt és özv. Merő Lászlóné sz. Vitéz Mária és gyermekei ellen 1600 pengős követelés miatt. Az ingatlanok kikiáltási ára 1400 és 1300 pengő.

Anderkó András árverést tüzetett ki Szűcs Sándor és neje ellen 87 pengős követelés miatt. Az ingatlanok kikiáltási ára 1920 P.

Dr Révész Gyula árverést tüzetett ki Kulcsár József ellen 1000 pengős követelés miatt. Kikiáltási ára az ingatlanoknak 2700 pengő.

Bruck Nándor és Fia bej. cég árverést tüzetett ki ifj. Orsányi Gyuláné ellen 403 pengős követelés miatt. Az ingatlanok kikiáltási ára 4729 pengő.

Ugyebár elég szép eredmény 8 nap alatt?

Csak azt nem tudjuk, hol van a NEP részéről olyan sokat hangoztatott „védetség”!

— Siesta Szanatórium Budapest, I., Ráth György u. 5. a főorvos egyik legideálisabban fekvő és orvosilag legteljesebben felszerelt gyógyintézete. Bel- és idegyógyászat, sebészet, szülésznőgyógyászat, urológia stb. Röntgen Kémiai és mikroszkopiai laboratórium. Elektrokardiograph (szívvizsgáló.) Kógh féle alapanagycsere vizsgáló készülék. Enterocleaner bélfürdő.) Modern vizgyógyintézet. Orvosilag vezetett villanyüzemű konyha.

Hirdessen lapunkban

A „FUTURA” RT főbizományosa az Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Foglalkozik a terményüzlet minden ágával, terményeket a legmagasabb napiáron vásárol, tengerit állandóan tart raktáron

Raktár: Pesli-u. 2 Iroda: Ferenc József-ut 26 Telefon: 28-66

Járhatatlan a Tiszafüred-Debrecen összekötő műút Ökröt kell az autó elé fogni

Jogos felháborodással beszélnek az autótulajdonosok arról a kellemetlen élményről, amely a Tiszafüred-Debrecen összekötő, Balmazújvároson, Tiszacsegén s Egyekén áthaladó ut egyik szakaszán éri őket. — Tudnivaló, hogy ez az egyetlen út, amelyik jó pár tiszamenti községet köt össze Debrecennel, amely most öszszel meglehetősen forgalmas. Az út szintjét a Cserepes-tanya melletti szakaszon felemelik. Emiatt az utat burkoló kavicsot felszedték és a helyét feltöltötték. Természetes, hogy a párszáz méter hosszú út töltés az esőzések miatt teljesen átázott és arra jármű rá nem mehet anélkül, hogy el ne akadjon, ami annál is inkább kellemetlen, mivel

még kitérő sincs az út mellé építve. Kellemetlen is az erre tévedt autósoknak az eset, node nem azért vagyunk a Hortobágyon. Akad a közeli tanyákban ökrök elég, amelyek aztán pár pengőért szépen át segítik az autót a lubikokon. Egy kis romantika az egész. Másképen áll ám az eset, ha elgondoljuk, mit jelent az, ha ezen az egyetlen uton sem lehet fenakadás nélkül közlekedni. — A megye szélső községei 60-70 kilométernyire vannak Debrecentől és semmilyen romantika kedvéért sem engedhető meg, hogy a mentőkocsis súlyos beteggel órák hosszai evickéljen a habarékban és az út járhatatlansága miatt emberek élete forogjon kockán.

Az orvosi kamara október 24-én választja meg Szabolcs vármegye törvényhatósági bizottságába küldendő tagjait

Még élénk emlékezetében él mindnyájunknak az a harc, amelyet a Szabolcs vármegyei Orvos Szövetség két évvel ezelőtt folytatott Keresztes Fischer Ferenc akkori belügyminiszterrel. Az afférra az orvosszövetségnek az OTBA ügyében elfoglalt álláspontja adott okot. A küzdelem természe-

tesen a belügyminiszter győzelmével végződött, aki hatalmát felhasználva egyszerűen feloszlatta a szövetséget, mire annak képviselői lemondtak törvényhatósági bizottsági tagságukról. Szabolcs vármegye törvényhatósági bizottságában tehát két év óta nem volt orvosi érdekképviselő.

Ez a helyzet most meg fog szűnni, mert a nyáron megalakult debreceni orvosi kamara szabolcs vármegyei tagjai október 24-én összeülnek, hogy megválasszák azt a 3 rendes és 2 póttagot, akit érdek képviselőül Szabolcs vármegye törvényhatósági bizottságába akarnak küldeni. A kamara elnöksége a választást megejtő bizottság el-

nökéül dr. Korompay Károly igazgató-főorvost, helyettes elnökéül pedig dr. Oláh Dániel egyetemi magántanárt küldte ki. A választási bizottság tagjai pedig előreláthatólag dr. Domján József városi főorvos, dr. Rosenberg Emil egészségügyi tanácsos, póttagjai pedig dr. Klintzky Lajos és dr. Kovács László fogorvosok lesznek.

A Tiszántul levelesládája

(Ebben a rovatban minden jogos és kellő bizonyítékkal alátámasztott panaszának helyét adunk. Az adatok helyességéért a felelősség a beküldőre terhel.)

Van aki tagadja, van aki bevallja...

Tisztelt Szerkesztőség!

A helybeli napi hirharsona be számolóját olvastam a vasárnap számban a Nyiregyházi Rotary legutóbbi üléséről. A beszámolóban némi kitérés volt arra a tagadhatatlan tényre, hogy a Rotary Clubok célját sokan nem ismerik, sőt félreismerik és a szabadkőműves szervezetek megtört szellemi utódainak tartják, sőt ezt meg is merik mondani. Ezekkel szemben — mondja a cikk írója — a Rotary szervezetek erőlyesen fognak fellépni, amennyiben az illetőt be fogják perelni, mint azt Pécssett is

tették. Sőt „rövidesen a kormány határozott intézkedése várható a Rotaryról való informálás tekintetében, amely intézkedés elejét fogja venni a további félreértéseknek.” — mondja a cikk.

Hát ez az tisztelt Szerkesztőség! Ez az amit várunk. Bár némi aggályaim vannak a rövides intézkedés tekintetében. Jöjjön a kormány felvilágosító szava.

Mert — hogy őszinte legyek — az emberek abban a tévhitben élnek, hogy a Rotary olyan zsenge hajtásfélje a szabadkőművesség kidöntött törzse után maradt csonknak.

Aztán nem is volt semmiféle beharangozása Rotary Club megalakulásának. Egyszer csak úgy megalakult. Egy reggel arra ébredtünk, hogy van Rotary Clubunk. Nem köröztek azóta sem taggyűjtőket, nem tettek közzé felhívást a belépésre, mint az más egyesületnél szokás, hanem zárt körben megalakultak. Mégpedig olyan okból is, akik tagjai voltak a régi páholyoknak. Emiatt terjedt el azután a tévhit, hogy ők utódai a szabadkőműveseknek. Ezért van a sok suttogás tekintetes Szerkesztőség.

En azt tanácsolom, jöjjenek ki nyíltan a céljaikkal s akkor nem lesz többé suttogás, görbénzés, gyanúsítás, nyissa meg a Club a polgárok előtt kapuit, hogy kellő feltételek mellett beléphessen aki akar, akkor nem lesz itt semmi baj.

De addig nem garantálom, hogy nem fognak róluk suttogni.

Tisztelettel

Rotár János

Az IBUSZ nem enged, hogy a vasúti vendéglőkbe újságot tartsanak

Tekintetes Szerkesztőség!

Nemrégiben Győrön utaztam és miután átszállás miatt éjjel hosszabb ideig kellett várnom vonatmra, a vasúti vendéglőben kerestem menedéket. Az I.-II. osztályban. Ezt csak azért mondom, hogy panaszom jogosságát alátámasszam. Ugyanis az I.-II. oszt. vendéglőtől elvárná az ember, hogy

Őszi beszerzések gondját

egy csapásra elveti!

ha ezt a „Takarékosság” könyvecskéjével eszközli!

105 cégnél nyújt vásárlási lehetőséget!

1 helyen jelent fizetéskötelezettséget!

A letörlesztett részletek összegét mindenkor nyomban visszakapja vásárlási utalvány alakjában,

mellyel hónapról-hónapra fellépő újabb szükségleteit gondtalanul kielégítheti e 105 cég állandóan rendelkezésére álló hatalmas árukészletéből!!

Ha még nem lenne könyvecskéje szerezze meg azt

Díjtalanul bocsájtja rendelkezésére

Takarékosság R.-T. Debrecen, Deák Ferenc-u. 6

legalább helyi lapot adjon a vendégnek, ha annak ilyen irányú kérése van. Ugyanis az éjjeli órákban a vasúti árusító pavilonok zárva voltak, ujságot nem kaphattam, így hát a pincérről kértem.

— Valami helyi ujságot adjon — mondottam neki, ugysis tele van az ember az országos eseményekkel, hadd olvassak egy kis helyi szencziót.

— Sajnos — mondotta a pincér — semmilyen lappal sem szolgálhatok, mert az „Ibusz” nem engedi, hogy a vendéglőben lapot tartsunk. Azt mondja az „Ibusz”, aki lapot akar olvasni, az vegyen ujságot az ő árusítójától. A főnök ur járattja ugyan a helyi lapokat, de azokat sem szabad a vendégnek adni olvasásra, mert az „Ibusz” feljelen-
tette.

Bar későbbben a pincér figyelméből és meggyőző érvelésemre, hogy milyen jogtalan az „Ibusz”, eljárása főként akkor, amidőn éjjel a

pavillonjait zárva tartja, kaptam ujságot, mert a főnök urét lopva nekem kölcsönözte, mégis szóvá teszem a dolgot, mert az mégsem járja, hogy az utas, aki a MAV-tól vásárolt jeggyel utazik a MAV vendéglőjének fizet az elfogyasztott ételért és italért, még egy ujságot se kaphasson a vendéglőben, mert azt az „Ibusz” megtiltja. Mi ez az „Ibusz”? Valami felsőbb hatalom, amely uralkodik a vendéglős és vendég jogai fölött. Talán a végén már csak olyan ételt ehetnek és csak olyan italt ihatnak a restibe, amit az „Ibusz” közvetít? Vagy eljön az az idő, hogy a városban vett saját ujságot sem olvashatunk a restiben, mert az „Ibusz” nem fogja engedni?

Ki tudja? Talán még ezt is megérhetjük a mai egykéz rendszeres világban.

Tisztelettel
EGY UTAS

Egy elfelejtett község,

avagy nyílt kérelem báró Vay Miklós urhoz,
Tiszadob község ezidőszerinti országgyűlési képviselőjéhez

Kaptuk és adjuk a következő levelet:

Méltóságos Báró Ur!

Mint a Tiszadob község egyszerű adófizető és választópolgára több kérelemmel zaklatom Méltóságodnak képviselői nyugalmát. Teszem ezt községünk nevében.

Előre kell azonban bocsájtanom, hogy én nem tartozok azok közé, akik annak idején Méltóságodra szavaztam s erre bizony alaposan rá is fizettem, mert nem tartom egészséges állapotnak azt, hogy községünk 13.000 kat. holdnyi területéből 11.000 hold grófi birtok s ez a 11.000 hold adózik évenként kb. 60.000 pengőt, ugyanakkor 4000 lelket számláló községbeliek kezén levő 2000 hold adózik évente 38 ezer pengőt és nem tartottam egészségesnek a most haldokló azt a rendszert, amely osztályozta s aszerint kezelte a magyar embereket, hogy az új ezerévet megalapozni akaró NEP-nek a rendíthetetlen hívei-e, vagy a Független Kisgazdapártiak.

Jól tudom azonban s ezt meg is értem, hogy azok, akik Méltóságodra szavaztak, az itteni nagy uradalmaktól vannak legnagyobb részt függő viszonyban s jól tudom, — hogy vannak, akik azért szavaztak Méltóságodra, mert komolyan elhitték, hogy Méltóságod 100 százalékosan bevállalja programbeszédében foglalt azt az ígéretét, hogy a Tiszahidat Tiszadobon csináltatja meg. Jön a hír szerint az új választás s a tiszadobi Tiszahidból mindezt ideig nincs semmi. Pedig de sokat segítené volna Méltóságod szegény községünkön, ha keresztülvitte volna idevonatkozó ígéretét. Talán nem is lett volna ellenzéke!

De majd is elkalandoztam! Azt is megígérte Méltóságod, hogy szorgalmasan el fog járni hozzánk beszámoló tartani. Nem emlékszem, hogy megválasztása óta tartott volna községünkben beszámolót, pedig nagyon szerelnénk saját képviselőnk szájából hallani egyetmást úgy a politikai helyzetről, mint különösen a bennünket nagyon is érdeklő ak-

tuális helyzetről s arról, hogy vajon ez a mindjobban fojtogató drágaság véget ér-e egyszer, lesz-e a mi termelvényeinknek egyszer már becsületos ára?

És mert úgy halljuk, hogy az éltarcos világ megbukott s ezzel megbukott az a rendszer is, mely a magyar emberből dacos téglahordozó elsőrangú és kivett másodrangú állampolgárokat csinált és halljuk, hogy most jön a megbékélés várvavárt ideje, hát arra kérem, hogy ha eljön községünkbe, ne a gazdatiszteket keresse fel, kik csak nem ismerik a községbeliek hangulatát, hanem a szegény, elesett földmives és napszámos embereket s kérdezze meg tőlük, hogy hol mi fáj és miként lehetne bajaikon segíteni. Higye meg Báró ur, nagyon hálásak lennénk ezért s Báró ur megnyerné szíveinket, ha csak látnánk, hogy segíteni akar.

Még egy kéréssem van Méltóságodhoz! Legyen szíves hősizoborbizottsági elnökünknek, Fekete István ref. lelkész urnak már jórigen, talán két hónappal ezelőtt ajánlottan feladott levelére válaszolni. Nagy megütközést keltett az a szoborbizottságban, hogy Méltóságod nem értesítette Fekete János nagytiszteletű urat arról, hogy eljön-e József főherceg-apánk hősi szobrunknak leleplező ünnepségére. Fekete István nagytiszteletű ur a mi kérésünkre fordult Méltóságodhoz, hogy hívja meg József apánkat s erről bennünket szeptember 20-ig értesíteni sziveskedjék Méltóságod. Pedig már mindent megtettünk, hogy szeptember végén, vagy október elején leleplezhessük a községünk áldozatkészségéből felállított hősi szobrunkat.

Méltóztassék elhinni, nagyon rosszul esett nekünk Méltóságodnak ez az eljárása, mert bizony mi nem szolgáltunk rá.

Vagy talán úgy gondolja Méltóságod, hogy az új választások sokára lesznek?

Tisztelettel:
GÖRGEY KÁROLY
ácsmester

Az autonomia alkonya

Ha visszanezünk a múlt század történelmébe, meg kell állapítanunk hogy 1848-ig az autonomia szemben állott az idegen főhatalom exponeenseivel. Az autonomia tehetetlenül védte a maga jogos nemzeti érdekeit és a védekezésben ott látjuk azokat is, akik a parlamentáris államformának szükségességét harcolják, a legkiválóbb municipa lista maga Kossuth Lajos volt.

1848 előtt az adminisztrátori rendszer és még sok egyéb kísérlet volt az autonomia elnyomására, de eredmény és siker nélkül.

Bach hozta az ugynevezett csel-lakokat, a cseh tisztviselőket és megszüntette az autonómiát. — Itt kezdődik az első jelenség, mikor a hatalmon levők a maguk politikai akaratát is az idegenből hozott hivatalnokokkal akarták érvényesíteni.

A 67-es kiegyezés után fontos feladatként hárult a kormányzatra: harmóniába hozni a parlamentáris elvet a municipális gondolat-tal. A nemzet lelkéből fakadt, de új alkotást az alkotmány integráns részével. A hetvenes évi kísérletek erre vallanak, de ezt az elvet, hogy a közigazgatás a politika szolgálata-ba is álljon, Tisza Kálmán megkísérelte ugyan, hogy megvalósítsa de az bizonyos, hogy a főispáni akarattal szemben mindenütt ott volt a törvényhatóság által válasz-tolt első tisztviselő és a törvény-hatósági akarat. Lehet, hogy egyes vármegyékben sikerült, — különösen Bánffy idején, — de inkább azt kell mondani, hogy a vármegye-k nagyon is vigyáztak tisztviselőik politikai integritására.

A darabont-éra is sikertelen volt a maga kormány- és királyi bizto-saival, az lett a következménye, hogy Andrássy Gyula, a koalíció belügyminisztere, hozta az alkotmánybiztosító törvényeket, széles-körü panaszjogot adván a közi-gazgatási bírósághoz a törvény-hatóságnak és első tisztviselőjének.

Az 1919-es évek elejétől a cent-ralizált közigazgatás és az autonómia független közigazgatás elvei vivják harcaikat, mélyebb benyu-lást az autonómiába csakis az 1912. évi LXIII. tc. biztosít háboru esete-re, mint kivételes hatalmat.

Azonban mihelyt a háborus jog a kormányzatnak kezébe többjéret és súlyt adott, erről már lemondani nem volt hajlandó és az 1920-as, majd 30-as évek is erről tesz-nek bizonyosságot.

Régebben egy egy hivatalvizgálatot — így a Kaffka miniszteri tanácsos vizsgálatait, majd a Hunyad megyei vizsgálat stb. megráz-ták az egész országot. Viszont az 1920-as években már nem kellett feltűnést a kormányzatnak mélyebb benyulási joga az autonómiába s B. lista, a takarékoskás okából való létszámcsokkentés elfogadatot, te-kintettel arra, hogy az államrend-szer tulbürokratikusává vált.

Az 1920-as években megbukott a hivatali szolgálati pragmitika gondolata is, amelyért a magyar tisztviselői kar annyit harcolt. A vezérek, Wekerle, Teleszky ugyan miniszteri tárcákat kaptak, a gon-dolat jubileumot ült de halvány remény sincs rá. Az 1920-as években megkezdődött az alispánok ki-állítás, kezdődvén az utolsó nagy táblabíróval: Komoróczy Ivánnal.

Halvány csillama a szolgálati

pragmatikára való törekvésnek a Szcitovszky féle javaslat az 1929. évi XXX. tc.-ben, amely a legfel-sőbb fegyelmi bíróságot részben a független bíróság kezébe is ad-ta. De már a Gömbös kormány az 1934. évi I. törvénycikkkel a köz-i-gazgatásnak a politikától való füg-getlenítésér, a tisztviselői szolgálát lelki függetlenségét végleg megsem-misíti.

Az 1934. évi I. tc. alkalmazásá-nak indokát találok a párttotalitás és éltarcos törekvésekben. Vala-hogy diktatorikus célokat szolgál és semmiképen sem illeszthető be-le a parlamentáris kormányrend-szer, az autonómiá s az alkotmány-biztosítók, tehát a magyar alkot-mány fudamen umai sorába.

Minden állat elkelt a szombati nyir- egyházi vásáron

Az október 10-iki nyiregyházi állatvásárra a nagy és kitaró eső-zés, továbbá a Gömbös minisz-terelnök halála miatt kihirdetett általános munkaszünet hírére csak nagyon kevés jószágot hajtottak fel, minek folytán olyan nagy volt a kereslet, hogy valamennyi állat elkelt. Az árak is emelkedtek emi-att körülbelül 5 per centet a múlt heti vásárhoz viszonyítva, sőt az előbörü 95 fillérre szaladt föl, de ez az áremelkedés elszigeteltjelentőségű és semmi hatással nem volt a huspiac áraira.

Felhajtottak egyébként 32 drb lovat, 74 szarvasmarhát és 260 drb sertést. Ilyen gyenge állatvá-sár régen nem volt Nyiregyházán

Értékes csigagyűjtemény

mely cca 800 darabból áll, csak
egészben eladó. Érdeklődhetni:

Csapó ucca 10, az udvarban

VASAROLJON

hirdető feleinknél és hivat-
kozzék a „TISZÁNTUL”-
ra és így előnyösebb ki-
szolgálásban részesül!!!

TISZÁNTUL

szerkesztősége és kiadóhivatala:
DEBRECEN, PIAC UCCA 77. SZÁM
NYIREGYHÁZA, KÖRTE UCCA 5. SZ.

Előfizetési ár: Egy évre 6— pengő

Felelős kiadó: HEGYMEGI KISS PÁL

Főszerkesztő: TAHY ENDRE dr

Főszerkesztő helyettes Dr. BIRÓ JÓZSEF

Felelős szerkesztő: CSABA ISTVAN

Főmunkatársak: Dr. Görgey Márton,
dr. Hegyemegi Kiss Pál, Vásáry József

Szerkesztő: Maizner János

DEUTSCH KÖNYVNYOMDA NYOMÁSA
DEBRECEN, PIAC UCCA 77. SZÁM